

وزارت آموزش و پرورش

معاونت آموزش متوسطه

شیوه‌نامه اجرایی طرح شمیم (شبکه ملی یادگیری معلمان)

با رویکرد ارتقای توانمندی و صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان دوره آموزش متوسطه (اعم از دبیران،

هنرآموزان، مدیران و معاونان مدارس)

فهرست مطالب

ماده ۱- تعریف طرح شمیم.....	۲
ماده ۲- اهداف.....	۲
ماده ۳- روش اجرا.....	۲
ماده ۴- نقش‌ها و وظایف کمیته آموزشی و پرورشی ستاد.....	۳
ماده ۵- نقش‌ها و وظایف کمیته آموزشی و پرورشی استان.....	۳
ماده ۶- نقش‌ها و وظایف منطقه.....	۴
ماده ۷- نقش‌ها و وظایف مدرسه.....	۵
ماده ۸- شناسایی و انتخاب راهبران آموزشی.....	۵
ماده ۹- مدل مفهومی راهبری آموزشی معلمان.....	۶
ماده ۱۰- فرآیند شبکه سازی.....	۷
ماده ۱۱- مشوق‌ها.....	۷
ماده ۱۲- نکات قابل توجه.....	۷
ماده ۱۳- اعتبارات.....	۸
ماده ۱۴- پیوست‌ها.....	۸

ماده ۱- تعریف طرح شمیم

یک فرآیند هدفمند که با ایجاد شبکه‌های منسجم یادگیری از سطح کشور تا منطقه، معلمان توانمند در گروه‌های درسی مختلف ضمن ارتقای هرچه بیشتر توانمندی‌ها و صلاحیت‌های حرفه‌ای خود، به صورت بالینی و مستمر به آموزش و توانمندسازی تعدادی دیگر از معلمان آن منطقه در راستای مهمترین مهارت‌های حرفه‌ای جهت تدریس اثربخش و کارایی هرچه بیشتر در کلاس درس می‌پردازند.

ماده ۲- اهداف

۱. ارتقای مهارت‌های حرفه‌ای و ترویج خودآموزی و یادگیری مشارکتی در معلمان
۲. پیوند دادن یادگیری‌های حرفه‌ای معلمان با نیازهای واقعی آنان در فرآیند تدریس از طریق ایجاد شبکه‌های یادگیری
۳. نهادینه سازی ارتقای توانمندی معلمان به عنوان یک فرآیند مستمر و پایدار
۴. مدیریت دانش حرفه‌ای و انتشار تجربیات زیسته معلمان در زمینه خلاقیت‌ها و ابتکارات
۵. مردمی‌سازی و فراهم نمودن بستر مشارکت جدی معلمان برای توانمندسازی خود از طریق شبکه‌سازی حرفه‌ای

ماده ۳- روش اجرا

بر اساس این طرح، تعدادی از معلمان توانمند و مرجع در منطقه (با اولویت سرگروه‌های آموزشی)، به عنوان راهبر آموزشی موظف هستند نقش آموزش، راهنمایی و هدایتگری تعدادی دیگر از معلمان آن منطقه (مطابق ماده ۱۲ بند دوم) را بر عهده گرفته و از ابتدا تا انتهای سال تحصیلی، همراه آنان به رفع مشکلات آموزشی و ارتقای توانمندی‌های حرفه‌ای مبادرت ورزند. مشکلات آموزشی می‌تواند در حوزه‌های گوناگون از قبیل مدیریت کلاس درس، روش تدریس، دانش موضوعی، طراحی آموزشی، دانش فناورانه و... بوده که یا به تشخیص راهبر آموزشی و یا بر اساس اظهارات خود معلم شناسایی می‌شوند، سپس راهبر آموزشی به اقتضای شرایط و امکانات، به هر روشی که ممکن باشد جهت رفع این مشکلات اقدام می‌نماید، خواه از طریق یک تماس تلفنی، کمک گرفتن از سایر اعضای گروه، آموزش حضوری یا مجازی به معلم، حضور در کلاس درس معلم، معرفی کتاب، معرفی منابع و بسته‌های آموزشی، کمک گرفتن از یک متخصص و... و در صورتی که خود راهبر قادر به رفع مشکل نباشد، موظف است از یک فرد توانمند کمک گرفته و یا به روش دیگری به حل مشکل مبادرت نماید؛ در هر صورت مسئولیت رفع مشکل با راهبر آموزشی است.

در کنار رفع مشکلات آموزشی، راهبر وظیفه دارد نسبت به برگزاری دوره‌های دانش‌افزایی در زمینه‌های مورد نیاز معلمان زیرمجموعه خود نیز تلاش نماید.

سرگروه‌های منطقه و استان نیز ضمن انجام امور جاری محوله، وظیفه نظارت، پیگیری و پشتیبانی علمی از راهبران آموزشی را بر عهده دارند و ضروری است ضمن برگزاری دوره‌های آموزشی مورد نیاز اعلام شده از سوی راهبران، گزارش کامل فعالیت‌ها را به دبیرخانه کشوری نیز منتقل نماید.

مهمترین نقطه قوت این طرح، بهره‌گیری از ظرفیت معلمان توانمند و استمرار آموزش مهارت‌های حرفه‌ای به صورت بالینی و مرحله به مرحله با استفاده از ظرفیت‌های فناورانه موجود در آموزش و پرورش اعم از سامانه ضمن خدمت فرهنگیان (ltms) و شبکه آموزشی دانش‌آموز (شاد) می‌باشد.

ماده ۴- نقش‌ها و وظایف کمیته آموزشی و پرورشی ستاد

موضوع بخشنامه شماره ۱۴۰/۲۱۳ مورخ ۱۴۰۱/۵/۹

الف) معاونت آموزش متوسطه

- تدوین و ابلاغ شیوه‌نامه طرح به استان‌ها، مناطق و مدارس کشور
- برگزاری جلسات توجیهی-آموزشی ویژه استان‌ها جهت اجرای باکیفیت طرح
- برنامه‌ریزی جهت تهیه بسته‌های اطلاع‌رسانی از جمله پوستر، کلیپ و... جهت آگاهی‌بخشی به ذینفعان
- نظارت دقیق بر حسن اجرای طرح

ب) دبیرخانه‌های کشوری درس/ارشته

- آموزش و توانمندسازی سرگروه‌های آموزشی استان‌ها
- طراحی و تدوین محصولات آموزشی و توجیهی ویژه سرگروه‌های آموزشی استان‌ها
- پاسخگویی به سؤالات و مشکلات علمی و حمایت و پشتیبانی از سرگروه‌های آموزشی استان‌ها
- نظارت دقیق بر عملکرد سرگروه‌های استانی
- اخذ گزارش مسائل و چالش‌های آموزشی جمع‌بندی شده از سوی سرگروه‌های استانی

ماده ۵- نقش‌ها و وظایف کمیته آموزشی و پرورشی استان

موضوع بخشنامه شماره ۱۴۰/۲۱۳ مورخ ۱۴۰۱/۵/۹

الف) معاونت آموزش متوسطه و اداره تکنولوژی، گروه‌های آموزشی و بررسی محتوا

- طرح موضوع در کمیته آموزشی و پرورشی جهت تبیین شیوه‌نامه، برنامه‌ریزی، سازماندهی و تقسیم کار
- ابلاغ شیوه‌نامه طرح به مناطق و مدارس استان
- برگزاری جلسات توجیهی-آموزشی ویژه مناطق جهت اجرای باکیفیت طرح
- برنامه‌ریزی جهت تهیه بسته‌های اطلاع‌رسانی از جمله پوستر، کلیپ و... جهت آگاهی‌بخشی به ذینفعان
- نظارت دقیق بر حسن اجرای طرح

ب) سرگروه استانی

- آموزش و توانمندسازی راهبران آموزشی
- آموزش و توانمندسازی معلمان سطح استان
- طراحی و تدوین محصولات آموزشی و توجیهی ویژه راهبران آموزشی
- هدایت راهبران آموزشی در ارائه و استفاده از راهکارهای حصول اطمینان از یادگیری
- پاسخگویی به سؤالات و مشکلات علمی و حمایت و پشتیبانی از راهبران آموزشی
- هماهنگی با دبیرخانه جهت بهره‌گیری از مدرسان کشوری

- حضور منظم و فعال در جلسات تخصصی دبیرخانه کشوری
- جمع‌بندی مسائل و چالش‌های آموزشی احصاء شده از سوی راهبران آموزشی و ارائه به دبیرخانه کشوری
- ارائه گزارش‌های مستمر به دبیرخانه کشوری از نحوه عملکرد و پیشبرد فعالیت‌ها در راستای اجرای طرح

ماده ۶- نقش‌ها و وظایف منطقه

الف) معاونت آموزش متوسطه و کارشناسی گروه‌های آموزشی

- طرح موضوع در کمیته آموزشی و پرورشی جهت تبیین شیوه‌نامه، برنامه‌ریزی، سازماندهی و تقسیم کار
- ابلاغ شیوه‌نامه طرح به مدارس
- برگزاری جلسات توجیهی-آموزشی ویژه مدارس جهت اجرای باکیفیت طرح
- برنامه‌ریزی جهت تهیه بسته‌های اطلاع‌رسانی از جمله پوستر، کلیپ و... جهت آگاهی‌بخشی به ذینفعان
- شناسایی و انتخاب معلمان توانمند، سرآمد و مسلط به دانش روز و فنون تدریس به عنوان راهبران آموزشی (مطابق ماده ۸)
- شناسایی معلمان نیازمند آموزش و برقراری ارتباط آنها با راهبران آموزشی
- گروه‌بندی معلمان و اختصاص یک راهبر آموزشی به هر گروه (مطابق ماده ۱۲ بند دوم)
- ثبت مشخصات راهبران آموزشی در سامانه ضمن خدمت فرهنگیان بخش مربوط به شبکه ملی یادگیری معلمان (شمیم)
- نظارت دقیق بر حسن اجرای طرح

ب) راهبر آموزشی

- آموزش و توانمندسازی معلمان زیرمجموعه
- طراحی و تدوین محصولات آموزشی و توجیهی ویژه معلمان
- حمایت و پشتیبانی از معلمان زیرمجموعه در زمینه‌های دانش موضوعی، دانش آموزش موضوع، دانش طراحی آموزشی، دانش مخاطب شناسی، دانش فناوری موضوع و...
- پاسخگویی به سؤالات و مشکلات علمی معلمان زیرمجموعه در نحوه آموزش، ارائه تکالیف، نحوه ارزشیابی، تدوین طراحی آموزشی، مدیریت کلاس درس و...
- برگزاری باکیفیت کارگاه‌های توانمندسازی حضوری برای معلمان زیرمجموعه
- حضور منظم و فعال در جلسات تخصصی سرگروه‌های آموزشی
- برگزاری جلسات گروهی با حضور تمامی معلمان زیرمجموعه حداقل هر ۲ ماه یک بار
- تعامل و ارتباط مستمر با معلمان زیرمجموعه به روش‌های حضوری، تلفنی، فضای مجازی و...
- نظارت و راهنمایی آموزشی با رویکرد بالینی از کلاس درس معلمان زیرمجموعه (حداقل یک بار در ماه)
- تمرکز مستقیم بر امور تأثیرگذار بر آموزش (از پرداختن به مسائل اجرایی و مالی اجتناب گردد)
- احصاء مسائل و چالش‌های آموزشی معلمان و ارائه به سرگروه استانی
- ثبت معلمان زیرمجموعه و ارائه گزارش فعالیت‌های صورت گرفته بر اساس نمون برگ شماره ۱ (پیوست) در سامانه ضمن خدمت فرهنگیان بخش مربوط به شبکه ملی یادگیری معلمان (شمیم)

ماده ۷- نقش‌ها و وظایف مدرسه

الف) مدیر و معاون آموزشی

- اطلاع‌رسانی شیوه‌نامه طرح به تمامی معلمان شاغل در مدرسه
- طرح موضوع در جلسات شورای معلمان
- برگزاری جلسات توجیهی-آموزشی ویژه معلمان جهت اجرای باکیفیت طرح
- شرکت در این طرح به عنوان راهبر آموزشی یا معلم یادگیرنده (همانطور که در صفحه جلد اشاره شد، معلمان شامل مدیران و معاونان مدارس نیز می‌شود)

ب) معلم یادگیرنده

- حضور منظم و فعال در جلسات تخصصی راهبران آموزشی
- اشتراک و انتقال دانش، مهارت و تجربیات آموزشی کسب شده به راهبر آموزشی
- بروزرسانی دانش تخصصی و مهارت‌های عملی

ماده ۸- شناسایی و انتخاب راهبران آموزشی

یکی از مهمترین محورهای موفقیت این برنامه، انتخاب راهبرانی است که با مسئولیت‌پذیری و تعهد شغلی، همکاری شایسته‌ای با مجموعه کارشناسان و معلمان زیرمجموعه داشته باشند. شاخص‌های انتخاب این افراد به شرح ذیل می‌باشد:

- دارای صلاحیت‌های اخلاقی، مشروعیت علمی، مقبولیت اجتماعی در سطح استان و منطقه به تناسب سطح معرفی شده
- دارای سابقه عضویت در گروه‌های آموزشی
- دارای توانایی و مهارت تدریس به همکاران
- تخصص علمی بالا و مسلط به محتوای کتب درسی
- مسلط به روش‌ها و فنون نوین تدریس
- مسلط به طرح درس نویسی بر مبنای برنامه درسی ملی
- مسلط به کار با فناوری‌های نوین آموزشی و آموزش الکترونیک و کار در گروه‌های مجازی
- شناخت کامل ویژگی‌ها و خصوصیات دانش‌آموزان دوره اول متوسطه و نیم‌رخ روانی آنها
- شناخت رایج‌ترین مشکلات آموزشی و علمی دانش‌آموزان در موضوعات درسی
- دارای روحیه کار و تلاش جهادی با رویکرد دو مؤلفه مهم دلسوزی و تلاش عالمانه

ماده ۹- مدل مفهومی راهبری آموزشی معلمان

ماده ۱۰- فرآیند شبکه سازی

ماده ۱۱- مشوق‌ها

- معلمان یادگیرنده در صورت فعالیت مستمر در برنامه‌های آموزشی و بهسازی حرفه‌ای و با تأیید راهبر آموزشی، جهت دریافت گواهی «شمیم» (مطابق نمونه برگ شماره ۲) و تقدیرنامه به معاونت آموزش متوسطه معرفی می‌شوند.
- راهبران آموزشی فعال و موفق با تأیید کارشناسی گروه‌های آموزشی مناطق و اداره تکنولوژی، گروه‌های آموزشی و بررسی محتوای استان از تقدیرنامه استانی و وزارتی بهره‌مند خواهند شد.
- ادارات استان‌ها و مناطق برای برگزاری کارگاه‌های آموزشی در این طرح می‌توانند با هماهنگی «معاونت پژوهش، برنامه‌ریزی و توسعه منابع» نسبت به دریافت گواهی ضمن خدمت اقدام نمایند.

ماده ۱۲- نکات قابل توجه

- تأکید می‌گردد با توجه به محدود بودن ساعت گروه‌های آموزشی، جهت استفاده حداکثری و بهینه از زمان، به تمامی راهبران آموزشی ابلاغ سرگروه درسی اختصاص داده شود و تمام زمان خود را صرفاً در راستای اجرای این طرح صرف نمایند و هرگونه بکارگیری این افراد در ساعت موظف برای امورات اداری و... ممنوع می‌باشد.
- تعداد معلمان یادگیرنده که زیرمجموعه هر راهبر آموزشی قرار می‌گیرد، حداقل دو برابر ساعات ابلاغ گروه‌های آموزشی آن راهبر باشد. به عنوان مثال اگر یک راهبر ۶ ساعت ابلاغ گروه‌های آموزشی دارد، حداقل راهبری ۱۲ معلم را بر عهده بگیرد. در صورتی که راهبر آموزشی سرگروه نیز باشد، تعداد معلمان

زیرمجموعه برابر با ساعات ابلاغ گروه‌های آموزشی او خواهد بود تا بتواند وظایف جاری سابق خود را نیز انجام دهد.

- از آنجایی که فعالیت راهبران ممکن است در مدرسه معلم زیرمجموعه یا محیط‌های دیگری باشد و همچنین رسیدگی به معلمان در هر زمانی اتفاق می‌افتد، الزامی به حضور فیزیکی آنان در اداره آموزش و پرورش وجود ندارد، اما نظارت بر حسن اجرای کار آنان بر عهده مسئول گروه‌های آموزشی آن منطقه می‌باشد.

ماده ۱۳- اعتبارات

تأمین اعتبار اجرای این طرح از محل اعتبارات کیفیت‌بخشی معاونت آموزش متوسطه و سایر منابع استانی (درآمدهای اختصاصی و...) امکان پذیر می‌باشد.

ماده ۱۴- پیوست‌ها

نمون برگ شماره ۱: چک لیست گزارش فعالیت‌های آموزشی صورت گرفته توسط راهبران

ردیف	استان	منطقه	نام و نام خانوادگی راهبر	نام و نام خانوادگی معلم یادگیرنده	درس	موضوع مورد آموزش	محل آموزش *	نوع آموزش *	نتیجه ***
۱									
۲									
۳									
۴									
۵									
۶									
و...									

* گزینه‌ها: (۱) حضوری (۲) مجازی

** گزینه‌ها: (۱) گروه‌های نقد و بررسی (۲) درس پژوهی (۳) تالار گفتگو (۴) کارگاه‌های آموزشی (۵) جشنواره تدریس (۶) معرفی منابع یادگیری (۷) نظارت و راهنمایی آموزشی (۸) تماس تلفنی (۹) کمک گرفتن از متخصصان (۱۰) سایر

*** گزینه‌ها: (۱) مثبت (۲) بی اثر

نمون برگ شماره ۲:

شماره:

تاریخ:

وزارت آموزش و پرورش
اداره کل آموزش و پرورش استان

گواهی تدریس / حضور در کارگاه آموزشی (ویژه طرح شمیم)

گواهی می‌شود

جناب آقای / سرکار خانم با کد ملی و شماره پرسنلی

به عنوان راهبر آموزشی معلم یادگیرنده طرح شمیم (شبکه ملی یادگیری معلمان) با رویکرد ارتقای توانمندی و صلاحیت‌های

حرفه‌ای دبیران و هنرآموزان دوره متوسطه ویژه گروه آموزشی/درسی در سال تحصیلی

..... به صورت فعال شرکت نموده و دوره را با موفقیت به پایان رسانده است. این گواهی به

منزله تدریس حضور در کارگاه آموزشی تخصصی بوده و ذینفعان می‌توانند از امتیازات مربوط به آن برخوردار شوند.

نام، نام خانوادگی و امضای
مدیرکل آموزش و پرورش استان